

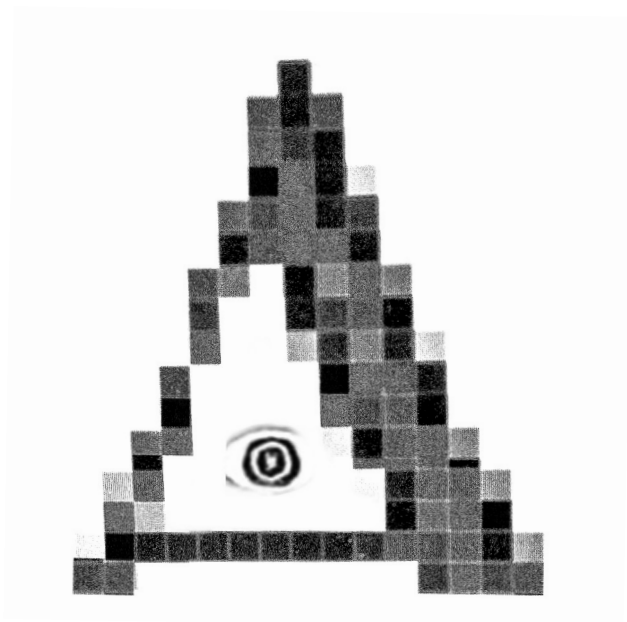
ACTE D'INVESTIDURA DE
DOCTORA HONORIS CAUSA

DE LA SENYORA

ANNA VEIGA I LLUCH

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

MANRESA, 7 DE MAIG DE 2105

ACTE D'INVESTIDURA DE
DOCTORA HONORIS CAUSA

DE LA SENYORA

ANNA VEIGA I LLUCH

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

MANRESA, 7 DE MAIG DE 2015

Maig de 2015

Edita:

Servei de Publicacions de la Universitat de Vic -
Universitat Central de Catalunya
C. de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic
<http://www.uvic-ucc.cat/>

Disseny:

Eumo_dc

Caplletra de la coberta:

Jordi Colomer

Impressió:

Copyset

SUMARI

7

ACORDS DEL CONSELL DE DIRECCIÓ DE LA UNIVERSITAT DE VIC -
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA I DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ
UNIVERSITÀRIA Balmes de concessió del títol de Doctora Honoris
Causa a la Dra. Anna Veiga i Lluçh

9

APADRINAMENT DE LA DOCTORANDA
DRA. CARLOTA RIERA

13

LAUDATIO DE LA DRA. ANNA VEIGA
DRA. M. LUZ CALLE ROSINGANA

19

PARLAMENT DE RECEPCIÓ
DRA. ANNA VEIGA

23

PARLAMENT DEL
DR. JORDI MONTAÑA MATOSAS
RECTOR MAGNÍFIC DE LA UNIVERSITAT DE VIC - UNIVERSITAT
CENTRAL DE CATALUNYA

28

LA MEDALLA DE DOCTOR HONORIS CAUSA

29

LA MEDALLA DE DOCTOR DE LA UVIC-UCC

30

LA CAPLLETRA DEL DOCTOR HONORIS CAUSA

32

CURRÍCULUM VITAE DE LA DRA. ANNA VEIGA

**SCIENTIAE PATRIAEQUE
IMPENDERE VITAM**

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

ACORD DEL CONSELL DE GOVERN DE LA UNIVERSITAT DE VIC -
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA DE CONCESSIÓ DEL TÍTOL DE
DOCTORA HONORIS CAUSA A LA DRA. ANNA VEIGA I LLUCH

El Consell de Govern de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, a proposta de la Facultat de Ciències de la Salut del campus UManresa i del vicerector de Recerca i Professorat, va acordar el dia 2 de desembre de 2014 d'elevat al Patronat de la Fundació Universitària Balmes la proposta de concessió del títol de Doctora Honoris Causa per la UVic-UCC a la Dra. Anna Veiga i Lluch pel valor inqüestionable de la seva trajectòria acadèmica i professional i per la seva aportació a la fecundació *in vitro* i la investigació en cèl·lules mare.

ACORD DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ UNIVERSITÀRIA BALMES
DE CONCESSIÓ DEL TÍTOL DE DOCTORA HONORIS CAUSA PER
LA UNIVERSITAT DE VIC - UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA
A LA DRA. ANNA VEIGA I LLUCH

El Patronat de la Fundació Universitària Balmes, a proposta del Consell de Govern de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, en sessió ordinària celebrada el dia 11 de desembre de 2014, va aprovar la concessió del Doctorat Honoris Causa a la Dra. Anna Veiga i Lluch.

APADRINAMENT DE LA DOCTORANDA

Dra. Carlota Riera Claret

Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut de Manresa

Voldria començar aquest breu discurs d'elogi de les excel·lències científiques i professionals de la doctoranda, manifestant el goig i l'honor que suposa per a tota la nostra comunitat universitària aquest acte que avui acull el Campus Manresa de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

La Dra. Anna Veiga Lluch va néixer el 1956 a Barcelona, ciutat en què ha desenvolupat una trajectòria professional i científica d'abast internacional. Es va llicenciar en ciències biològiques l'any 1979 a la Universitat Autònoma de Barcelona, on es doctorà el 1991.

Interessada en la reproducció assistida humana, especialment en la fecundació *in vitro*, l'any 1982 esdevé directora de l'àrea de Biologia del Servei de Medicina de la Reproducció a l'Institut Dexeus, càrrec que ocuparà fins al 2005 per passar a dirigir el Banc de Línies Cel·lulars del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona. Des d'aleshores, compagina aquesta tasca amb la Direcció Científica del Servei de Medicina de la Reproducció a l'Institut Dexeus.

Ha desenvolupat la seva activitat professional i de recerca en els àmbits de l'embriologia clínica, la genètica de la reproducció, les cèl·lules mare pluripotents, la derivació i optimització de condicions de cultiu i la bioètica. Ha investigat sobre la reproducció i la genètica, el desenvolupament de l'embrió i l'estudi de la seva qualitat a través del diagnòstic preimplantacional i ha desenvolupat una experiència àmplia en el cultiu prolongat d'embrions humans fins a l'etapa del blastocist, així com en la biòpsia làser de l'embrió i el cultiu i la transferència d'embrions biopsiats.

De fet, de la carrera científica de la Dra. Veiga es desprenen dos vessants destacables: la reproducció assistida, exercida a l'Institut Dexeus des de principis dels anys vuitanta, i que encara continua, i el treball amb cèl·lules mare dins de la medicina regenerativa, exercida des de l'any 2005 al Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona. No és sorprenent que, amb aquesta trajectòria acadèmica i científica, la Dra. Veiga hagi ocupat càrrecs capdavanters en reproducció assistida i investigació amb cèl·lules mare. Entre altres, la presidència de la Societat Europea de Reproducció Humana i Embriologia.

Però a banda dels èxits científics, la doctoranda també ha estat mereixedora de nombrosos reconeixements per part de la societat civil. L'any 2004 fou guardonada amb la Creu de Sant Jordi i el 2006 amb el Premi Nacional de Pensament i Cultura Científica. Ambdós guardons concedits per la Generalitat de Catalunya en reconeixement a la seva contribució i difusió en els avenços de la ciència. L'any 2012 va rebre la Medalla Josep Trueta al mèrit sanitari i el 2013 fou guardonada amb la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya.

Però probablement l'èxit més destacable en la seva carrera hagi estat el naixement de Victòria Anna, la primera nena nascuda per fecundació *in vitro* a Espanya, l'any 1984, de la mà del Dr. Pere Barri i la mateixa Dra. Anna Veiga. Des d'aleshores, al món han nascut més de cinc milions de nens i nenes gràcies a aquesta tècnica.

Coneixedora de la gran utilitat de les cèl·lules mare per a la medicina, ha estat capdavantera a iniciar el seu estudi a Espanya i actualment treballa en la recerca per a l'Alzheimer, el Parkinson, la diabetis i el càncer.

Aquest és per força un llistat incomplet de tots els mèrits acadèmics i científics que justifiquen la proposta de nomenament de la Dra. Anna Veiga com a Doctora Honoris Causa per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Resulta impossible, en aquest breu espai de temps, repassar de forma exhaustiva l'àmplia i rigorosa activitat científica de la doctoranda, motiu pel qual m'he limitat a destacar-ne els episodis més rellevants. Voldria fer esment, no obstant, de l'impacte de la seva tasca investigadora en els avenços de la ciència per a la millora de la salut i el benestar de les persones. El seu treball, centrat sempre en els orígens de la vida, ha permès a moltes persones esdevenir pares

i mares. I el coneixement i experiència acumulats gràcies a la fecundació *in vitro* és el que ha fet possible l'avenç de la medicina regenerativa, actualment una font d'esperança en moltes malalties encara incurables.

I tot aquest trajecte, fet amb uns valors i unes actituds que, sens dubte, són els que voldríem ser capaços de transmetre a tots els nostres estudiants: l'interès per explorar camps professionals de forma pionera, el coratge de sortir de la zona de confort per donar un gir a la pròpia trajectòria professional i acadèmica, l'esforç posat al servei de la societat i de la millora del benestar col·lectiu cercant cures i remeis actualment inexistents, el compromís amb el rigor científic i amb la societat. Tot plegat amb la bioètica com a brúixola essencial per fer el camí.

Per tots aquests motius, us sol·licito, Magnífic Rector, que un cop escoltada la *Laudatio* de la Dra. Malu Calle, on s'acreditaran amb més detall els mèrits i la trajectòria de la doctoranda, doneu compliment a l'acord del Consell de Govern de la nostra universitat i investiu la Dra. Anna Veiga Lluch com a Doctora Honoris Causa per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

LAUDATIO DE LA DRA. ANNA VEIGA

Dra. M. Luz Calle Rosingana

Coordinadora del Grup de Recerca en Bioinformàtica i Estadística Mèdica
de la UVic-UCC

És per a mi un goig i un honor pronunciar aquesta *laudatio* de la professora Anna Veiga i Lluch per al seu nomenament com a Doctora Honoris Causa per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

La professora Anna Veiga va néixer a Barcelona l'any 1956. És llicenciada en Biologia (1979) per la Universitat Autònoma de Barcelona i doctora en Biologia (1991) per la mateixa universitat. És també Senior Clinical Embryologist (2008) per la European Society for Human Reproduction and Embryology i especialista en Reproducció Humana i Embriologia Clínica (2011) per la Asociación para el Estudio de la Biología de la Reproducción.

La trajectòria científica de la professora Anna Veiga està vinculada principalment a dos avenços científics pioners i molt transcendents per a tota la societat: la fecundació *in vitro* i la investigació en cèl·lules mare.

L'any 1979, tot just acabada la carrera, la professora Anna Veiga va començar a col·laborar amb la Unitat de Reproducció Humana de l'Institut Dexeus. Però de moment, tot el que li podien oferir era realitzar tasques administratives i assistir com a oient a les reunions de l'equip mèdic. Avui dia, la relació entre la biologia i la medicina és molt forta, però en aquell moment no quedava massa clar què podia aportar un biòleg en un equip mèdic. Malgrat tot, la professora Veiga es va deixar guiar pel seu instint i pel seu interès per la genètica i va apostar per una via més incerta però que li resultava més atractiva que altres possibles alternatives més convencionals. La seva decisió es va veure recompensada ben aviat quan la direcció de l'Institut Dexeus, l'any 1982, va decidir començar a treballar en fecundació *in vitro* (FIV). Uns anys abans, el 1978, havia nascut a Anglaterra

la primera nena proveta gràcies a les investigacions del fisiòleg Robert Edwards, guardonat el 2010 amb el Nobel de Medicina. A Espanya no hi havia cap equip treballant en fecundació *in vitro* i, per tal d'aprendre les tècniques de laboratori necessàries en aquest camp, la professora Veiga va realitzar diverses estades en centres estrangers. L'any 1983, amb només 27 anys, va assumir la direcció del nou laboratori de reproducció assistida de l'Institut Dexeus amb l'objectiu principal de dur a terme la primera fecundació *in vitro* a Espanya. I el van aconseguir. El dijous 12 de juliol de 1984 va néixer Victòria Anna, la primera nena nascuda mitjançant la fecundació *in vitro*, el primer bebè proveta a Catalunya i a l'Estat espanyol. Els pares van triar el nom de Victòria Anna en homenatge i agraïment a la professora Anna Veiga. Aquest naixement va representar un gran avenç científic, amb una enorme repercussió mediàtica, que obria noves expectatives per a moltes persones amb problemes de fertilitat.

Anna Veiga i el seu equip van posar les bases de la tècnica de fecundació *in vitro*, van contribuir a l'estandardització de la metodologia i van ser el referent per a molts centres de reproducció assistida de l'Estat que s'iniciaven en aquest tipus de fecundació. Des de l'aleshores la fecundació *in vitro* s'ha consolidat totalment com una tècnica segura que dona solució a molts problemes de fertilitat.

El laboratori dirigit per la professora Veiga no només va ser pioner a posar a punt la tecnologia en els inicis de la fecundació *in vitro*, també ho va ser en la implantació de tècniques innovadores de micromanipulació, com ara la microinjecció espermàtica i el diagnòstic genètic preimplantacional. En relació a la primera d'aquestes tècniques, la microinjecció espermàtica, el laboratori de la professora Veiga va aconseguir el 1994 el primer naixement a Espanya a partir d'aquesta tècnica. El diagnòstic genètic preimplantacional consisteix en l'extracció d'una cèl·lula de l'embrió i la seva anàlisi genètica. S'utilitza en fecundació *in vitro* per implantar embrions genèticament sans en casos de malalties hereditàries com ara l'hemofília. Posar a punt la metodologia per al diagnòstic genètic preimplantacional representava un nou repte científic i tècnic que es va assolir el 2004 en col·laboració amb la Unitat de Biologia Cel·lular, dirigida pel doctor Josep Egozcue, a la Facultat de Biologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

A part de la seva contribució a la consolidació de la metodologia de la fecundació *in vitro*, la Dra. Veiga ha fet aportacions molt rellevants en recerca en reproducció i genètica. Ha investigat sobre els factors associats als embarassos múltiples, sobre el desenvolupament *in vitro* de l'embrió i sobre la selecció d'embrions d'alta qualitat per a ser transferits, entre d'altres.

L'any 2005, amb la creació a Barcelona del Centre de Medicina Regenerativa, la trajectòria professional de la professora Veiga fa un gir important i assumeix un nou repte: la direcció del Banc de Línies Cel·lulars i la investigació en cèl·lules mare. De nou, per tant, s'involucra en un camp de recerca molt incipient, ple d'oportunitats però també de dificultats. En certa manera, es tractava d'un canvi natural, ja que la seva experiència en el cultiu d'embrions aconseguida en el laboratori de reproducció assistida la situava en una posició avantatjada en la nova recerca en cèl·lules mare.

Una de les característiques més importants de les cèl·lules mare és la pluripotència, és a dir, la seva capacitat de convertir-se en qualsevol tipus de cèl·lula d'entre els més de dos-cents tipus cel·lulars que hi ha en el cos d'un individu adult. La gran expectativa de la utilització de cèl·lules mare en medicina és la teràpia cel·lular que consisteix en el trasplantament de cèl·lules per regenerar un teixit danyat o un òrgan concret d'un malalt.

Com a directora del Banc de Línies Cel·lulars, ha establert convenis amb la major part de centres de reproducció assistida de Catalunya per tal de poder disposar dels embrions que les parelles sotmeses a tractaments de fecundació *in vitro* vulguin destinar a recerca. A partir d'aquests embrions sobrants s'han derivat diverses línies cel·lulars embrionàries que estan registrades i a disposició d'altres grups d'investigació.

La legislació que regeix la investigació amb cèl·lules mare embrionàries és molt restrictiva i, en aquest context, l'aparició de les cèl·lules mare de pluripotència induïda, conegudes com a IPS per les seves sigles en anglès, va suposar una revolució en el camp de la investigació amb cèl·lules mare. Les IPS s'obtenen a partir de cèl·lules ja especialitzades, per exemple una cèl·lula de la pell, que es reprogramen de manera que

experimenten un procés de tornada enrere cap a un estat previ a la diferenciació cel·lular. Aquest procés la converteix en una cèl·lula molt semblant a una **cèl·lula mare embrionària**, és a dir, amb capacitat de convertir-se en qualsevol altre cèl·lula del cos. El descobriment de les cèl·lules IPS és degut a l'investigador japonès Shinya Yamanaka que el 2012 va ser guardonat amb el Premi Nobel de Fisiologia i Medicina per aquest motiu. El grup de la professora Anna Veiga va ser el primer d'Europa d'obtenir cèl·lules IPS. El 2008 van publicar una nova metodologia d'obtenció d'aquestes cèl·lules. Actualment treballen en la millora de la tecnologia d'obtenció de cèl·lules IPS, com aconseguir-les amb la modificació de menys factors o com aconseguir un salt directe d'un tipus cel·lular a un altre, per exemple, d'una cèl·lula de la pell a una neurona.

L'aplicació clínica de la teràpia en cèl·lules mare, embrionàries o IPS, encara està en una fase molt incipient i experimental. Prèviament cal demostrar científicament la seva eficàcia i seguretat amb rigorosos assajos clínics. La International Society for Stem Cell Research (ISSCR), societat científica de la qual és membre la professora Veiga, vetlla perquè la recerca en cèl·lules mare es traslladi al pacient amb les màximes garanties.

Tot i que he dividit la trajectòria científica de la professora Anna Veiga en dues etapes ben diferenciades, la primera vinculada a la fecundació *in vitro* i la segona a la investigació en cèl·lules mare, el cert és que en tot moment la professora Veiga ha compaginat la seva activitat en els dos àmbits. Actualment compagina la direcció del Banc de Línies Cel·lulars del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona amb la direcció científica del Servei de Medicina de la Reproducció de l'Hospital Universitari Quirón-Dexeus.

Els dos àmbits de recerca en què ha treballat la professora Veiga se situen en un espai on els avenços científics plantegen qüestions ètiques importants. La professora Veiga ha estat molt implicada en aquest tema i proposa trobar un equilibri entre les necessitats dels investigadors i les expectatives de la societat en relació a la recerca científica. Forma part del Comitè de Bioètica de Catalunya, que té com a funció emetre propostes i informes relacionats amb les implicacions ètiques i socials de la biomedicina i l'elaboració de codis de bones pràctiques.

A nivell acadèmic, la professora Veiga és fundadora i coordinadora del Màster en Biologia de la Reproducció i Tècniques de Reproducció Assistida de la Universitat Autònoma de Barcelona i és professora associada del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la Universitat Pompeu Fabra. És membre de diverses associacions científiques, d'entre les quals en vull destacar dues. La primera és la Asociación Española para el Estudio de la Biología de la Reproducción (ASEBIR), de la qual va ser fundadora i presidenta entre els anys 1993 i 2003, i actualment n'és membre honorífica. La segona és la European Society for Human Reproduction and Embryology (ESHRE), de la qual va ser presidenta del 2011 al 2013. Es tracta d'una de les societats científiques més importants del món en l'àrea d'estudi de la fertilitat i la reproducció assistida.

Com a resultat de la seva tasca investigadora ha publicat més de 200 articles científics en revistes nacionals i internacionals i 65 capítols de llibre. Ha participat com a organitzadora o conferenciant convidada en nombrosos esdeveniments científics internacionals relacionats amb embriologia clínica, genètica de la reproducció, cèl·lules mare i teràpia cel·lular.

Com a reconeixement a la seva trajectòria científica i implicació social ha rebut diversos premis i distincions del més alt prestigi. L'any 2004 fou guardonada amb la Creu de Sant Jordi i el 2006 amb el Premi Nacional de Pensament i Cultura Científica per la seva contribució a la difusió i consolidació dels avenços de la ciència, especialment en l'àmbit de la biomedicina, ambdós concedits per la Generalitat de Catalunya. L'any 2005 va rebre la Medalla Narcís Monturiol al Mèrit Científic i Tecnològic per part del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. El 2013 va ser guardonada amb la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya.

I per acabar, vull destacar de nou la importància científica i també social de les contribucions de la professora Anna Veiga. En relació a les seves investigacions en fecundació *in vitro*, en aquests moments en què els investigadors estem immersos en sistemes de quantificació automatitzada de la qualitat investigadora, amb índexs diversos, a partir, per exemple, del nombre de citacions dels nostres treballs, que inten-

ten quantificar de manera objectiva, fins a nivells de vegades absurds, la repercussió de la nostra recerca, em plantejo com s'introdueixen en aquests índexs, en el cas de la professora Veiga, els milers de nens i nenes nascuts de fecundació *in vitro* gràcies als seus treballs pioners en aquest camp. Cadascun d'aquests nens i nenes sí que és una citació, amb majúscules, del seu treball. En relació als seus treballs en cèl·lules mare és evident que la investigació en aquest camp ha obert noves esperances a moltes persones amb malalties cròniques o degeneratives. Però, tal com ella mateixa acostuma a advertir, cal ser molt curós i no crear falses expectatives a nivell immediat. Estem encara molt lluny de poder curar malalties com el Parkinson o l'Alzheimer amb cèl·lules mare. Però el que és important transmetre és que, més enllà de la teràpia cel·lular, la investigació en cèl·lules mare és una eina valuosíssima per entendre els mecanismes que desencadenen les malalties o per provar, per exemple, quins fàrmacs podrien ser més eficaços en una malaltia determinada. Per això, cal assegurar la continuïtat de la recerca en tots aquests camps en què el nostre país ha estat i pot seguir sent pioner.

Entenc, doncs, que els mèrits de la professora Anna Veiga i Lluch que acabo d'exposar fan palesa la seva excel·lència científica, acadèmica i personal i justifiquen de manera clara i manifesta el seu nomenament com a Doctora Honoris Causa per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

DISCURS D'ACCEPTACIÓ DEL TÍTOL DE DOCTORA HONORIS CAUSA

Dra. Anna Veiga i Lluch

Vull començar el meu parlament amb el reconeixement i l'agraïment per la distinció de la qual sóc objecte en rebre el Doctorat Honoris Causa d'aquesta Universitat. També vull agrair de tot cor la presència de les autoritats, la família i els amics que han volgut acompanyar-me en aquest dia tan especial.

En intentar comprendre per què puc merèixer aquesta distinció, he repassat una sèrie d'aspectes i vivències de la meva trajectòria professional que voldria compartir amb vosaltres avui.

Em considero una persona molt afortunada. He tingut la sort de poder estudiar i desenvolupar la meva activitat professional en un àmbit que m'entusiasma. No vull deixar d'esmentar la influència del professor Egozcue durant la meva formació universitària. Va ser amb ell que vaig donar els meus primers passos científics. Li estaré sempre agraïda.

Després de llicenciar-me a la Universitat Autònoma de Barcelona, la meva sort va continuar quan vaig arribar a l'Aleshores Institut Dexeus. Sota la direcció del Dr. Pere Barri vàrem començar a treballar en fecundació *in vitro* i de fet vàrem posar els pilars de l'àmbit de la reproducció assistida a l'Estat espanyol. N'he après molt del Dr. Barri, i no només professionalment. Fa 36 anys que treballem junts i per a mi és un honor considerar-lo un mestre i un amic. Em consta que compartim l'orgull d'haver transmès els nostres coneixements i experiència a infinitat de col·legues que es van formar amb nosaltres. El nostre laboratori va estar sempre obert a tothom i em sento molt satisfeta d'haver creat escola, no solament amb les persones que han treballat o encara treballen a Dexeus, sinó en molts laboratoris d'arreu de Catalunya, d'Espanya i d'Amèrica Llatina. Els inicis van ser moments d'activitat intensa en què la innovació era el motor del nostre dia a dia. Eren els principis

de la reproducció assistida i vàrem ser protagonistes de la consolidació d'aquesta especialitat, una magnífica aventura. No vull deixar d'esmentar els meus col·legues del col·lectiu d'infermeria, de ginecologia i, especialment, del laboratori de fecundació *in vitro* de Dexeus, amb qui he compartit tantes vivències i sense els quals res del que es va aconseguir hauria estat possible. Els agraeixo el seu suport i a molts d'ells la seva amistat incondicional.

Va ser també aleshores que es va posar de manifest la importància de la multidisciplinarietat en la nostra activitat. La fecundació *in vitro* va ser una peça essencial en la consolidació de l'entrada en escena dels biòlegs en l'àmbit clínic. Es va fer evident que només l'estreta col·laboració entre clínics i biòlegs permetia l'èxit dels programes de reproducció assistida. Treballant braç a braç amb els nostres companys ginecòlegs vàrem situar la nostra professió al lloc que li corresponia. La fundació ASEBIR, associació de biòlegs que duen a terme activitat clínica o de recerca en reproducció, i el fet que sigui actualment una societat de referència a escala europea en són la prova irrefutable. En sóc sòcia honorífica amb molt orgull.

Seguint amb la idea de crear escola i, sobretot, d'ensenyar els joves amb desig d'aprendre aquesta nova especialitat, vàrem engegar amb els col·legues i amics de la Universitat Autònoma un dels primers màsters a Europa en Fertilitat i Tècniques de Reproducció Assistida. Actualment és troba en la seva 17ena edició i hem aconseguit convertir-lo en referència nacional.

No vull deixar de mencionar els meus alumnes de la Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida de la Universitat Pompeu Fabra. Vaig incorporar-me a la docència com a professora associada a la Llicenciatura de Biologia Humana l'any 2002 i actualment participo activament en un dels seus màsters. Em resulta molt gratificant donar classes a nois i noies habitualment molt motivats i dels quals intento absorbir l'energia i la il·lusió. Posar al seu abast els nostres coneixements per tal de contribuir a la seva formació forma part de la nostra responsabilitat com a professionals i he de reconèixer que em fan una certa enveja: el que ells estudien ara és el que jo hauria volgut aprendre quan era estudiant!

La divulgació científica, inclosa la relació amb els mitjans de comunicació, també ha constituït una part destacable de la meua activitat professional. Va començar quan va néixer la Victòria, ja fa gairebé 31 anys. Aquí també l'escenari ha canviat molt, i crec que hem après a comunicar molt millor els temes de ciència i de medicina. Considero que es tracta d'una faceta inherent a la meua professió i l'he incorporada i la desenvolupo gustosament com a part de la meua activitat. És del tot imprescindible posar a l'abast de la societat la informació sobre temes científics i mèdics i els professionals som el vehicle que n'ha de permetre la transmissió.

Un episodi de la meua activitat professional del qual em sento particularment orgullosa el constitueix el temps que he dedicat a la Societat Europea de Reproducció i Embriologia, l'ESHRE. Aquesta societat va ser fundada pel professor Robert Edwards, pioner mundial de la fecundació *in vitro* i que vaig tenir la sort de conèixer. Va ser un exemple per a tots els que vàrem iniciar-nos els anys 80 en aquest àmbit. Tant el Dr. Pere Barri com el Dr. Josep Egozcue van ser presents en els inicis de la societat que és actualment líder mundial en l'àrea de la fertilitat i la reproducció assistida. N'he estat la presidenta del 2011 al 2013 i ha estat un privilegi participar en primera persona en les seves activitats, entre les quals destacaria la promoció d'una beca de recerca pionera. El recorregut per l'ESHRE m'ha permès no solament aprendre i participar en aspectes de gestió i funcionament d'una societat científica, sinó també ampliar l'horitzó a un nivell més global en aquesta especialitat biomèdica. Per no parlar dels bons amics que hi he fet i que espero que perdurin més enllà de la meua participació activa en la societat.

L'any 2004, en un desenvolupament de la Llei de Reproducció Assistida, es va plantejar per primera vegada al nostre país la possibilitat d'utilitzar embrions per a la recerca. Aquest fet va obrir la porta a la recerca en cèl·lules mare i a la creació de diversos centres a Espanya, entre ells el Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona. Vaig tenir la sort de participar en el projecte des dels seus inicis amb el Dr. Juan Carlos Izpisúa i el Dr. Angel Raya, actual director del centre. El meu pas a una estructura de recerca va representar un canvi radical de perspectiva. Se'm van fer molt evidents les mancances formatives i vaig haver de

reciclar els meus coneixements. Es van reproduir escenaris dels inicis de la fecundació *in vitro* amb un nou projecte. La possibilitat d'entrar en un nou camp ha estat un regal i m'ha fet sentir, altre cop, una privilegiada. La meva experiència en el laboratori de reproducció i en la vessant clínica m'ha resultat d'una gran utilitat en aquesta nova aventura. La recerca en cèl·lules mare es un camp de la recerca biomèdica que avança a una velocitat prodigiosa. En aquests darrers anys, la recerca bàsica ha contestat preguntes essencials i l'escenari es mou ara cap a la translació clínica. S'està propiciant la col·laboració entre els grups de recerca i els investigadors clínics per poder resoldre patologies degeneratives mitjançant teràpia cel·lular. Això pot suposar un canvi de paradigma en medicina, curar amb cèl·lules, la nova medicina regenerativa. Poder-hi participar es un nou repte i, una vegada més, un privilegi.

Els darrers anys han estat difícils per a la recerca al nostre país. Vull confiar que els nostres governants faran tots els esforços per tal d'assegurar la continuïtat dels projectes. Costa molt aconseguir un lloc en el món de la recerca biomèdica, i la limitació dels recursos tindria com a conseqüència una davallada en els resultats que costaria molts anys de recuperar.

He treballat sempre en temes relacionats amb l'origen de la vida i, per tant, lligats a un debat bioètic important. La meva pertinença al Comitè de Bioètica de Catalunya m'ha permès conèixer i interactuar amb professionals d'aquesta àrea que m'han ensenyat a analitzar i a valorar les conseqüències i les possibles derives de la meva feina. D'ells n'he après molt.

Ja he acabat, voldria dir que he intentat que la meva tasca contribueixi a millorar la qualitat de vida de les persones, tant en reproducció assistida com en medicina regenerativa. Confio poder continuar participant en l'avenç d'aquestes disciplines, obrint camí a les noves generacions de científics als quals anirem cedint el pas.

No vull acabar sense donar de nou les gràcies pel reconeixement rebut i que vull compartir amb la meva família, especialment amb el meu fill Ian i els meus companys de Dexeus i del CMRB.

Moltes gràcies.

PARLAMENT DEL RECTOR

Dr. Jordi Montaña Matosas

Rector Magnífic de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Concedir aquest doctorat *honoris causa* a la Dra. Anna Veiga és una satisfacció molt gran per a la nostra universitat, tant per la qualitat de la tasca que la Dra. Veiga ha desenvolupat i continua desenvolupant com a investigadora, com pel fet que és el primer acte de concessió del doctorat *honoris causa* que celebrem en el campus de Manresa de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, és a dir, la universitat resultant de la federació de les dues fundacions universitàries amb seus a Manresa i a Vic.

Encara no fa tres mesos que vàrem celebrar a l'Institut d'Estudis Catalans, amb la presència del conseller Mas-Colell i del secretari d'Universitat i Recerca, Antoni Castellà, el primer aniversari de la federació per posar de relleu els objectius assolits i exposar els objectius que ens proposem d'assolir els propers mesos i anys com a Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Per a aquest any 2015, un dels primers objectius era concedir el doctorat *honoris causa* a la Dra. Anna Veiga. I aquí ens teniu fent efectiu aquest acte acadèmic tan rellevant.

Anna Veiga ja va ser entre nosaltres, a Vic, per presentar el seu llibre *El miracle de la vida* en el marc de les Tertúlies de Literatura Científica l'abril de 2012, i ara la tornem a tenir entre nosaltres, a Manresa, per investir-la doctora *honoris causa*.

I

Poca cosa puc dir sobre la doctora Anna Veiga que no s'hagi destacat aquí, però em plau de posar de relleu que la tasca que ha desenvolupat, i els seus èxits en el desenvolupament de la fecundació *in vitro* i les seves

investigacions en cèl·lules mare l'han convertida, si més no a Catalunya i a l'Estat espanyol, en una figura gairebé mítica, una Demèter que –ara servint-se de la ciència–, ajuda els humans a fer possible la reproducció quan la naturalesa sembla negar-ne la possibilitat. La doctora Veiga va tornar a portar la primavera –i la fecunditat que li és inherent– a moltes parelles que vivien en el rigor de l'esterilitat hivernal. En la seva figura i en la seva obra conviuen el mite i la ciència de la fertilitat.

Però la doctora Veiga també ha fet un gran servei a la causa de la investigació científica catalana en dotar-la d'una figura femenina emblemàtica. No solament fa avançar la ciència, en el seu rol de científica destacada, sinó que enriqueix el nostre imaginari obrint nous objectius i perspectives per a les joves estudiants amb vocació científica que s'emmirallen en la seva obra i en els seus assoliments en un món que, fins no fa gaires anys, era gairebé exclusiu dels homes.

Ahora, aquesta presència femenina en l'àmbit de la ciència –no solament la de la doctora Veiga, és clar, però ella n'és avui l'emblema– ha fet que la ciència també es fixi més en les dones i les seves necessitats, les seves malalties i la seva salut, les seves especificitats mèdiques i vitals, i amb això ha enriquit enormement el potencial de benestar físic i mental, social i econòmic del conjunt de la societat catalana, i de la humanitat per l'enorme repercussió que cada avenç científic té.

Si el lliurament d'un doctorat *honoris causa* té el sentit de reconeixement envers els mèrits de la persona a qui s'atorga, també té un sentit en la direcció de la universitat que l'atorga i que fa seus els valors i l'exemple de la persona homenatjada. És en aquest sentit que la feina de la doctora Anna Veiga és un model per a la comunitat d'estudiants, professorat i professionals de la nostra universitat.

La seva influència és importantíssima tant per la multitud de dones i parelles a qui ha ajudat amb el desenvolupament de la fecundació assistida al nostre país, com pel pes que ha tingut en l'imaginari de tants i tantes estudiants que l'han presa com a model a l'hora d'optar per una carrera biocientífica.

2

La Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya va néixer com a fruit de la federació entre la Universitat de Vic i la Fundació Universitària del Bages el gener de l'any 2014, constituïda en dos campus, l'un a Vic i l'altre a Manresa. És a dir, la UVic-UCC va néixer en el territori, pensant a donar servei al territori.

Però, què és el territori? Catalunya compta amb una gran capital, Barcelona, una ciutat global que s'ha sabut situar entre les grans metròpolis del món en tots els àmbits, un d'ells és l'universitari, que atreu estudiants, professors i investigadors de tot el món.

A més, compta amb una xarxa de ciutats mitjanes i petites, escampades per tot el país, que disposen dels serveis imprescindibles per a la vida moderna, i que ara aspiren a formar part de la societat del coneixement, cosa per a la qual necessiten serveis universitaris de proximitat.

Això és el que la UVic-UCC ofereix: una universitat en xarxa per a una xarxa de ciutats. Aquesta xarxa de ciutats conforma allò que podem definir com la ciutat territorial que, sense l'àrea metropolitana, compta amb uns tres milions d'habitants als quals donen servei tres universitats fortes a les seves ciutats: la Rovira i Virgili a Tarragona-Reus, i la de Girona i la de Lleida a les ciutats que els donen nom. Després hi ha la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, amb seus a Vic i a Manresa, que dona servei a la resta del territori, un milió d'habitants aproximadament.

El territorial és, doncs, un dels aspectes definitoris de la UVic-UCC i això es posa de relleu també en la composició del Patronat de la Fundació Universitària Balmes on tenen representació onze ciutats i pobles de la geografia catalana.

L'altre aspecte definitori és la triple hèlix que conformen Universitat, Govern i teixit empresarial, tots tres àmbits nítidament representats al Patronat de la FUB a través de la Generalitat de Catalunya i les administracions locals mencionades, d'empreses i entitats del territori i de la mateixa UVic-UCC.

No hi ha dubte que el potencial per a la innovació i el desenvolupament econòmic de les ciutats en l'anomenada societat del coneixement

es troba en la combinació adequada de recursos, intel·ligència i productivitat que hi puguin aportar la universitat, les empreses i el govern per aconseguir una òptima generació i difusió de coneixement, una bona estructura per transferir-lo i la capacitat d'aplicar-lo a la pràctica social, empresarial i industrial. És aquí on la UVic-UCC adquireix tot el seu sentit i la seva força al servei d'aquesta Ciutat Territorial de Catalunya.

Si un aspecte personalitza la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, és la seva implicació en projectes vinculats al seu entorn per tal que el conjunt del territori pugui comptar amb un nivell de serveis similar al de la metròpolis per aconseguir fer plenament realitat el projecte que durant el Noucentisme es va definir de manera molt gràfica com la Catalunya ciutat, i que ara, cent anys més tard, tenim més a prop que mai.

Si Enric Prat de la Riba com a president de la Mancomunitat es va proposar el 1914 que cada poble disposés de carretera, escola, biblioteca i telèfon, ara, cent anys més tard, ens estem proposant que totes les ciutats i pobles de Catalunya tinguin accés a la formació, la recerca, la transferència de coneixement, la innovació, l'emprenedoria i a un entorn natural cuidat i protegit, per tal que el seu nivell de serveis i de qualitat de vida sigui equiparable a tot el país, i que les seves indústries, empreses i organitzacions puguin competir amb les de la resta del món amb possibilitats d'èxit similars.

Podem dir, doncs, que Catalunya compta amb dues grans ciutats: Barcelona, la metròpolis global, i la ciutat territorial que formen la suma de ciutats mitjanes i pobles que, ben comunicats i dotats d'indústries, serveis i organitzacions cíviques i polítiques, estructurin i revitalitzen en xarxa, com un sistema nerviós, el conjunt del país.

La funció de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya és, doncs, fer possible la vertebració territorial en el sentit modern, és a dir, dotar aquesta xarxa urbanoterritorial de les seves pròpies capacitats de formació, de recerca, d'innovació, de difusió social del coneixement, i de connectar-la amb la resta del món.

La Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya és també des d'avui, amb aquest nomenament de Doctora Honoris Causa, la vostra universitat. Des d'avui formeu part de la comunitat universitària de

Manresa i de Vic i així us acull el nostre Claustre de Doctors i Doctors, per tal que els vostres coneixements, el vostre exemple i la vostra lliçó investigadora i de vida reverberin entre els nostres estudiants, el nostre professorat i tots els qui formem part d'aquesta Universitat.

Aquest és el sentit de l'acte d'avui: de reconeixement i d'admiració per una trajectòria i una feina molt reeixides, i d'acolliment entre nosaltres d'una gran científica perquè puguem seguir i ampliar, en la mesura de les nostres possibilitats, aquesta senda que aneu obrint cada dia amb les vostres investigacions per al benestar, la salut i la salut reproductiva del màxim nombre de persones.

3

Permeteu-me explicar-vos, doctora Veiga, que la medalla que us hem imposat, identificativa dels nostres doctors d'honor, és obra de l'escultor Emili Armengol, inspirada en la lletra A d'un alfabet d'orfebreria carolíngia que es troba a la sala del tresor del monestir de Conques, a Occitània, i que rememora els orígens dels estudis superiors a Europa amb els escriptòriums i les escoles catedralícies.

Es tracta d'una A sense travessar amb un sol al capdamunt, que simbolitza els coneixements que creixen i conflueixen cap al vèrtex del saber i que, des d'allà, com un sol ixent, il·luminen les intel·ligències humanes.

En aquests actes de gran solemnitat els doctors de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya es distingeixen amb una medalla en forma de cercle amb el lema *Scientiae patriaeque impendere vitam*, és a dir: "Esmerçar la vida al servei de la ciència i la pàtria". Un lema que sintetitza perfectament la missió que aquesta Universitat s'ha imposat: servir el saber i el país des de la docència, la recerca i la transferència de coneixement que pot aportar-li el territori.

Aquest cercle és el mateix que representa el sol a la part superior de la medalla del Doctor Honoris Causa, que irradia cap al conjunt de la societat en forma de coneixements, d'investigació i d'innovació. La medalla dels nostres doctors simbolitza la unitat del saber i els emplaça i els compromet a transmetre'l a la societat. Alhora, és una baula que

els uneix al col·lectiu dels seus iguals que treballen i investiguen a tot el món per al conjunt de la humanitat.

4

Vull cloure la meua intervenció agraint a la Dra. Malu Calle la magnífica i aclaridora *Laudatio* que ha fet de la doctora Anna Veiga i de la seva tasca com a investigadora en el camps de la reproducció i de les cèl·lules mare.

A la Dra. Carlota Riera, l'apadrinament que han fet de la nova doctora *honoris causa* de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

A l'artista Jordi Colomer vull agrair-li la cessió de la imatge que hem utilitzat en totes les publicacions i que quedarà com a emblema del Doctorat Honoris Causa de la doctora Anna Veiga.

I al claustre de doctores i doctors de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya vull agrair-li el gest solemne i amable d'acompanyament i d'acollença que han tingut envers la nova doctora d'honor de la nostra universitat.

Naturalment, he d'expressar el meu agraïment a totes les persones dels diversos serveis dels campus de Manresa i de Vic que, d'una manera o altra, però sempre amb una professionalitat inqüestionable, han col·laborat en el desenvolupament d'aquest primer acte de Doctorat *Honoris Causa* de la nostra universitat en aquest magnífic campus de Manresa.

Moltes gràcies a tots vostès, membres del Consell de Direcció de la Universitat, membres dels patronats de la Fundació Universitària Balmes i de la Fundació Universitària del Bages, professores i professors, professionals, estudiants, familiars i amics de la Dra. Anna Veiga, per la seva assistència en aquest acte d'investidura com a doctora d'honor.

Benvinguda, doctora Anna Veiga, a la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Sou a casa vostra.

LA MEDALLA DE DOCTOR HONORIS CAUSA

La medalla que distingeix els doctors o doctores Honoris Causa de la nostra universitat la conformen un cercle de plata gravat amb la llegenda de la UVic-UCC *Scientiae patriaeque impendere vitam*, en el qual s'imbrica la lletra A, formada per dues peces mòbils de metall, de manera que permeti la doble funció de medalla i d'element autoportant.

El disseny, d'Emili Armengol, s'inspira en l'emblema de la UVic-UCC, la lletra A d'un alfabet d'orfebreria carolíngia que es troba al monestir de la ciutat occitana de Conques, i que rememora els orígens dels estudis superiors a Europa amb els escriptòriums i les escoles catedralícies. Es tracta d'una A sense travessar amb un sol al capdamunt, que simbolitza els coneixements que creixen i conflueixen cap al vèrtex del saber i que, des d'allà, com un sol ixent, il·luminen les intel·ligències humanes.

Emili Armengol (Barcelona, 1943), és autor de la coneguda Porta dels Països Catalans a Salses. L'any 2007 va ingressar com a cavaller en l'Orde de les Arts i Lletres per la seva aportació a la cultura i l'art francesos.

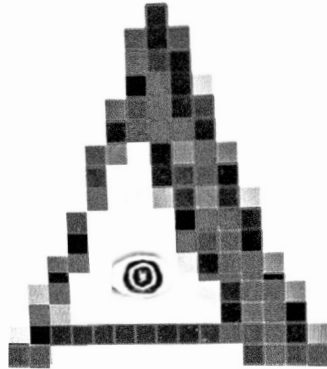
LA MEDALLA DE DOCTOR DE LA UVIC-UCC

Els doctors i doctores de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya es distingeixen, en aquestes cerimònies, amb una medalla basada en el sol de la part superior de l'emblema de la UVic-UCC, redissenyat per Emili Armengol com un cercle de plata amb la llegenda de la Universitat.

LA CAPLLETRA DE LA DOCTORA HONORIS CAUSA

La caplletra A que festeja el Doctorat Honoris Causa d'Anna Veiga és obra de l'artista Jordi Colomer. Una lletra A trobada en un diari ha estat ampliada 1000 vegades, fins a fer-ne aparèixer l'estructura de píxels amb tots els seus matisos de gris. Un cop impresa és vista de nou a través d'un aparell fotogràfic i reduïda seguidament a la mínima expressió. La lletra, així tractada, acull un doble cercle, òbviament un òvul, o potser un melic o un ull. La caplletra A embarassada sembla citar "l'ull que tot ho veu", construït atzarosament a través d'un procés d'encadenament d'instruments òptics i canvis d'escala.

JORDI COLOMER (BARCELONA, 1962)

Jordi Colomer va nèixer a Barcelona el 23 de febrer de 1962, poc després de l'excomunió de Fidel Castro per Joan XXIII i poc abans de l'obscura mort de Marilyn Monroe. És un dels artistes més destacats en el camp de la videoinstal·lació a l'Estat espanyol. Va iniciar la seva trajectòria els anys vuitanta en l'àmbit de l'escultura, el dibuix i el collage. A partir dels noranta, però, la seva obra es va decantar cada vegada més cap a altres disciplines, com l'escenografia i la fotografia, per acabar, finalment, en el terreny de la videoinstal·lació, on ha desenvolupat un univers singular de personatges i escenaris. El seu projecte és una investigació multidisciplinària on objectes, imatges i arquitectures dialoguen per suscitar reflexions sobre la tradició cultural o l'estatus de l'art contemporani.

CURRÍCULUM VITAE DE LA DRA. ANNA VEIGA I LLUCH

ANNA VEIGA LLUCH, PhD. Barcelona, 1956.

Llicenciada en Biologia. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) (1979).

Doctora en Biologia (*Cum Laude*) UAB (1991).

Senior Clinical Embryologist per la European Society for Human Reproduction and Embryology (2008).

Especialista en Reproducció Humana i Embriologia Clínica per la Asociación para el Estudio de la Biología de la Reproducción (ASEBIR) (2011).

Activitat actual

Professora associada del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la Universitat Pompeu Fabra des del 2002.

Directora del Banc de Línies Cel·lulars de del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona CMR[B] des del 2005.

Directora científica del Servei de Medicina de la Reproducció de l'Hospital Universitari Quirón-Dexeus des del 2005.

Activitat professional

Directora de l'Àrea de Biologia del Servei de Medicina de la Reproducció del Hospital Universitari Quirón Dexeus (1982-2005).

Fundadora i presidenta de la Asociación Española para el Estudio de la Biología de la Reproducción (ASEBIR) (1993-2003).

Fundadora i coordinadora del Màster en Biologia de la Reproducció i Tècniques de Reproducció Assistida del Servei de Medicina de la Reproducció del Institut Universitari Dexeus amb el Departament de

Biologia Cel·lular i Fisiologia de la Universitat Autònoma de Barcelona des de 1998.

Membre de la Comissió Executiva d'ALPHA - Scientists in Reproductive Medicine (1998-2002).

Coordinadora científica del Projecte Europeu Registro Europeo de Células Madre (EUhESCreg) (2005-2009).

Vicepresidenta del Comitè de Bioètica de Catalunya des del 2009.

Presidenta de la European Society for Human Reproduction and Embryology (ESHRE) (2011-2013).

Membre de patronats

Fundació Step by Step

Fundació Lluita contra la Sida

Consell assessor del Parc Salut Mar

Fundació Sanitària Sant Pere Claver

IrsiCaixa

Fundació Teatre Lliure

Fundació Dexeus Salut de la Mujer

Grifols Internacional

Societats científiques

ASRM - American Society of Reproductive Medicine

Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Secció Endocrinologia i Reproducció

SEF - Sociedad Española de Fertilidad

ESHRE - European Society for Human Reproduction and Embryology

ASEBIR - Asociación para el estudio de la Biología de la Reproducción

SCB - Societat Catalana de Biologia

ALPHA - Scientists for Reproductive Medicine

ISSCR - International Society for Stem Cell Research

Membre honorari

Societa Italiana Embriologia Riproduzione e Ricerca (SIERR)

Asociación para el estudio de la Biología de la Reproducción (ASEBIR)

Institut Medicofarmacèutic de Catalunya

Premis i distincions

Premi “femTalent”, guardó a la trajectòria professional. Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya Parc Científic de Barcelona (XPCAT) (UB) (2014).

Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya. Categoria Or (2013) per la seva contribució a difondre i consolidar els avenços de la ciència, especialment en l'àmbit de la biomedicina.

Medalla Josep Trueta al mèrit sanitari (2012).

Premi Nacional de Cultura Científica. Generalitat de Catalunya (2006.)

Medalla Narcís Monturiol al Mèrit Científic i Tecnològic. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) (2005).

Creu de Sant Jordi. Generalitat de Catalunya (2004).

Ha publicat més de 200 articles científics en revistes nacionals i internacionals i 65 capítols de llibre. Ha participat com a organitzadora o com a *invited speaker* en nombrosos esdeveniments científics internacionals relacionats amb l'embriologia clínica, la genètica de la reproducció, les cèl·lules mare i la teràpia cel·lular.

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA